

САНА ОЛОХ

Х а н а т
1931 снл алтынны
15 күнүттэн тахсар

ССКП ЧУРАПЧЫТААБЫ РАЙКОМУВ УОННА ҮЛЭБИТТЭР
ДЕПУТАТТАРЫН ОРОЙУОННААБЫ СОВЕТЫН ОРГАНА

№ 110 (4377) 1973 снл. Балабан ыйын 13 күнэ
Сынаста 2 харчы

ҮЛЭ ГЕРОЙДАРЫГАР АЛБАН ААТ!

ССРС Верховнай Советин Президиумук Ийалдынан Бутун Союзтаары социалистическай куоталиһыга улахан ситимин-лэрин итиһинэ 1972-1973 снлардаары кыстыкка сүөһү бородуукталарын ымыына уонна соботуопкалааһына улаа-тыһарымыга ылыммыт социалистическай эбэһэсталиһыбала-ры төлөрүткө бородуукта килбэһиннээх үлэлэрин иһин тыйа ха-һаайыстыбатын үлэһиттэрин бөлөдөр, Ленин орденын итэһинэ «Серп и Молот» Кийил төмүс медалы туттаран турун, Соци-алистическай Үлэ Геройун ата ийрилиһинэ.

Ол иһинер САХА АССР-тан Копырина Анастасия Семёнов-наа — 3-ус-Алдан оройуонунаабы Нартизан Заболодхэй аты-нан колхоз ымыынаксытыгар.

Сыллаабы үлэбит түмүгүн кыстык быһаарыабы

Райсовет исполкома оройуон хаһаайыстыбаларыгар обществен-най сүөһү иититин арыс ыйдаах түмүктэрин уонна иһинки сөрүк-тар түстэринэн бөһүрүөбү дьүүллэстэ.

Оройуон үрдүнэн үтүт госу-дарствона атыылааһын быһаана 106 бырыһмын, үтүт ылаовей ылаһын 108 бырыһмын төлөрү-дүбүтэ уонна ааспыт снл туһаан-наах кэмнээхтөр 658 тоннанан албэх үтүт ылаһыта, биһир ыла-хан ылаһын 39 килограммынан ү-дэтиллибэтэ итэһинэ госу-дарствона 697 тонна үтүт ордуу атыылаа-ммыта бэлэһэннэ. Эрилин Эрис-тин аатынан колхоз, үтүт ылаһын уонна госу-дарствона аты-лааһын сыллаабы быһааннарын балабан ыйын 6 күнүгэр төлөр-н, ордуу үчүгэй түмүктэри ситистэ. Үтүт атыылааһын үһүс квартал-лаары быһааным Калинин аты-нан колхоз 112,1 бырыһмын, Ленин аатынан колхоз 108 бы-рыһмын төлөрдүр.

Биргээдэлэр, отделениелар социалистическай куоталиһыла-рыгар үтүт ылаһын уонна атыы-лааһын сыллаабы быһааннарын Хадаар биригээдэтэ балабан ыйын 6 күнүгэр, Чакыр уонна Хайа-хыт биригээдэлэрэ атырдык ыйын 15—20 күннэригэр төлөр-төһүлэр. Фермалартан Сири-Ходлодо, Семён Саймыгыт уон-на Чочууда фермаларын коллек-тивтара, оттон биригээ ман-ныксыттартан А. Т. Кузьмина, В. К. Тарабукина, В. В. Кузьми-на уо.д.а. бастаан иһэллэр.

Райсовет исполкома, итилари сэргэ, сүөһү иититигэр уонна иититтэн бородууксуйаны ымы-ны үрдэттигэр үгүс итэһэстэр баалларын бэлэһэтэ. Кара Марке аатынан колхоз, үтүт ылаһын арыс ыйдаах быһааным 79 бырыһмын төлөрөн, ааспыт снл туһааннаах кэмнээхтэр кө-дөрүүтүн ылаовейуон 1417 центнеринэ, биридин ылаһтан ылаһына 332 килограммынан на-м-

тата, Калинин аатынан колхоз эмиз наһаах көрдөрүүдөөх. Су-бурүүскэй аатынан совхоз, Эри-лин Эристин аатынан колхоз-таабыр 649-нан албэх ымыынах-тар, ити колхозтан 300 цент-неринэн арыһах үтүт ыла. Сов-хоз салалтата сайымгы ыйдарга үтүт ылаһыны мөлтөхтүк тэрийдэ. Үтүт иһин охсуйуу Ленин аатынан колхоз Мындаарайыта-ны уонна Одулууннаабы улаа-стытыгар, совхоз Болтоһотар, уонна Кытаанахтаабы отделени-еларыгар, Кара Марке аатынан колхоз Чыаппаратаабы уонна То-лоһонноу биригээдэлэригэр мө-лтөх туркутук.

Сайымгы куоһа үстээн да-баран сүөһү хомһуну олутта-салданан таһыта. Үс ыйга 187 ылаһ сүөһү, ол иһинер атырдык ыйыгар совхозка 9, Калинин аатынан колхозка 8 ылаһы, Чо-чууда керүүттэн олтулар. Ылаһ-быһааным совхоз 239, Калинин аатынан колхоз 39, Ленин аты-нан колхоз 8 төбөнөн төлөрбөккө иһэллэр.

Бары хаһаайыстыбаларга об-щественнай сүөһү кыстыгар бэ-лэһиннэ үлэ мөлтөх турустаах. Ордуу Амма угуор кыстыгар сир-дэргэ хотоннору, олоһор дьэлэри түгүтү быһааннаах ымыылар. Миэстэргэ баар эргэ хотоннор-оноруу, ороһоннээһин эһи-бытаан. Совхозка уонна Ленин аатынан колхоз Мындаарайыта-ны тракторлаах хотоннору кур-ноһоннарын ылаастаһын уонна саага тутуулар механизация кил-дэриллиэхтөөх хотоннору туту-лара быһаардылыһа. Ол түгү-гэр дымл баччатыгар дьэри бө-рөһү, «ордуу ороһулаан төрөбүт» ымыылар, сылаа аһылыгыгар хааччылан, хотонно килэригэр тэриллибэтэ. Эрилин Эристин аатынан колхозтан ураты хаһа-йыстыбаларга сүөһү үлэһиттэрин өртотугар социалистическай ку-оталиһы тэргэһинэ мөлтөх.

Исполком дьүүллэһиннэ

бөһүрүөскэ кыһа быһаарымын ымыына. Бары колхозтар бира-быһааннааһын, совхоз дирек-циятын үтүт ылаһын наһааппат дьаһаллары ылаһаарыгар, бары фермаларга бу ый 25 күнүгэр дьэри ынабы үстэ ылаһыны тэри-иллэригэр уонна отторго көһүү-нэн «КВ» оһохтору тутта үлэлэтэн эһи аһылыгынан хааччылыһын, бары манар ылаһтары бу ый 20 күнүн ааспаһа хотонго хонно-рууну олохтуулларыгар уонна үтүт госу-дарствона атыылааһын сыллаабы быһааным балабан ыйын 20 күнүгэр төлөрөрү хаач-чылаалларыгар эбэһэстэата.

Бөрөһөнү балабан ыйын 15 күнүгэр дьэри хотонго киллэри, эһи аһылыгынан төлөрү хааччы-лан, күһүгүтү ыйдарга ыла сүөһү туһата сүөх олуттун та-һаарбат дьаһаллары ылаһаары-гар, тоһо да дым ыраахаттардаа-рып иһин, ылаһ уонна сылаһ сүөһү, ордуу манар ылаһ, госу-дарствоннай быһааннарын туту-бан иитини хааччылаалларыгар бары хаһаайыстыбалар салайаач-чыларыгар уонна ылаһабынай зоотехниктарга соруудаһаһа. Төһөһүн ыйга иһинер баран ылаһы олоһон туттар практика-ны булгуччулаахтык бөһүрү, ол иһинер туттарга аһаан таһа-дас, тигиһэ группатынан хаал-ларалларыгар рекомендаһиһа-һа.

Хаһаайыстыбалар салайааччы-ларын Нуотараа уонна Амма угуор таһаар сүөһүлэри бала-бан ыйын 20 күнүгэр дьэри тө-лөн, үлэһиттэрин булан, сылаа бериэһэ дьэригэр дьаһаллары ылаһаарыгар соруудаһаһа.

Общественнай сүөһү кыстыгар бэлэһиннэ үлэлэри барытын балабан ыйын 25 күнүгэр дьэри бүтэргэ. Ол иһинтэн эһи-литтэр Советтара, народнай хон-туруула группалара хаа биридин хотоннорунан кыстыкка бэлэһи-нип туругун иһэһин көрө, баар итэһэстэри ити биригээ дьэри суоратар дьаһаллары ылаһаах-тар.

Райсовет исполкома обществен-най сүөһү кыстыгар бэлэһиннэ-нэн сибэһэһэн оройуоннаабы вет-станция, «Сельхозтехника» отде-лениетин уонна райпо иһинлэ-ригэр туһааннаах сөрүктэри ту-руурда. Бары хаһаайыстыбалар салайааччыларын, специалиста-рын уонна иһинлэһтэр Советта-рын исполкомнарын сүөһү иититин көлөн иһэр эһиһэттөөх кыстыгар бары сүөһүһүттэргэ ааспыт снл таһыммытан итэһэ сүөх социалистическай эбэһэсти-лиһэһи ылаһнарынны бала-бан ыйын 25 күнүгэр дьэри та-рийлэригэр соруудаһаһа.

УДАРНАЙ ДЕКАДА

ра-суоһа 43,4 бырыһмын төлөрдүбүт. Оттон хоһуһа үлэһинер бири-мэ адыһын кылгаата, бөһүрүө да чуһаһаата. Онон сүөһү кысты-гыт тэрийиһэ оройуонка өтөрүнэн буолбатах ыраахан балаһыан-һа тирээтэ. Калинин аатынан колхоз быһырыын соботуопкалаабыт стун агарын да ыһаан бэлэһинээтэ. Совхозка даһаны дыһапа иититэн сөччө ордууа суох.

Ити балаһыанһаттан таһымн биһир сүрүн суолунан СҮӨҮҮГЭ ЗБИИ АҢЫЛЫГЫ СОБОТУОПКАЛААҢЫН БУОЛАР. Бу көрүнгэ бы-йыл быһаанмыт 1500 тонна этэ. Ол буоллаһына үс ымыыттан би-рэ даһаны бэлэһиннэ илик. Иһи дьиксиннээх, кэһини иһиһээ-лэргэ лабыктаны, былабы соботуопкалааһына тоһа эмэ эһи күөс бырабыллыбытын үрдүнэн дыһаа сннуттан хамсаабата. Оттон иһ-лэри турар кыстык дьыһбатын от адыһын кэмчитинэн эһи аһы-лык быһаарыабы. Иһини учуоттаан, бу дыһаага күүһү бырабэр уонна онон хамсааһыны таһаарар сылаһынан БАЛАБАН ҮЙҮН 15 КҮНҮТТЭН 25 КҮНҮГЭР ДЬЭРИ ОРОЙУОНКА ЗБИИ АҢЫЛЫГЫ СОБОТУОПКАЛААҢЫНКА УДАРНАЙ ДЕКАДА БИЛЛЭРИЛИННЭ.

Колхозтар бырабылланнаалара, совхоз дирекцията, иһилиһтэр-дээһи Советтар исполкомнара, партийнай, комсомольскай тэриһтэлэр декада маннайгы күннэригэр дуһаны, лабыктаны, былабы собо-туопкалааһына, хоһуу бэйиһыга хаа биригээдэ, отделение аһы эһи үлэһит күүһү туруораллара, аналлаах зенотары тэрийлэлэрэ уонна кинилэргэ чөлчү соруудаһы биһэрэн төлөртөрөллөрө эрийлэлэр, бу үлэга үрдүнү кылгаастар үөрэнээччилэрин, кырдыабастары, дьыз хаһаайналарын уонна куораттан көмөлөһө таһа сылдьар сту-деннары иһиһини туһанааһа. Ударнай декада күннэригэр эһи аһылыгы миэстэтигэр соботуопкалаһыр эр буолбана, сүөһү кы-стыгар сирдэригэр тутатына тийэһэрэн иһааһа.

Сүөһү хотонго киирэр бириһмээ чуһаһаата. Кыра, мөлтөх турун-таах бородууктар, ороһу кыһаар хотонго хонор түһүннэрэ буол-лулар. Онон соботуопкалаһыт аһылыгы бэлэһиннэн, тупсаран снгорон сүөһүгэ сизитиһэ аналлаах кукһиллары эбээр сыахтары кыстык хотон аһы оһорго, киилири маадалаах оборудованиенан хааччыларга эмиз субу күннэргэ дьаһаллар ымыынахтарына сата-нар.

ЗБИИ аһылыгы бэлэһиннэн—бу биһир эрэ декадалаах үлэ буол-батах. Иһи кыстык быһаһын тухары хаһаайыстыба аһы быһаан-наахтын ымыылааһаах. Маныаха бастайааннай үлэһит күөс ана-ныаһаах. Оттон нормокухияларга эбээр нормоцехтарга саамай опыттаах, үлэни кыһаар-хотор эрлэлээх дьон туруоруллуоһаахтар.

ЗБИИ аһылыгы соботуопкалааһына ударнай декада күннэригэр оройуон общественноһа туһааннаах хаһаайыстыбаларга эмиз көмө-лөһүөхтээх.

ОРОЙУОН ХАҢААЙЫСТЫБАЛАРЫГАР СҮӨҮҮ АҢЫЛЫГЫН БЭЛЭМНЭЭҢИН БАЛАБАН ҮЙҮН 10 КҮНҮНЭЭБИ СВОДКАТА

	Үлэһинер кийи аһаһа	Звенотар				Охсуу (гектар)	Муһуу (сентар)	Кэһини (тонна)				Сылаа (тонна)		Сылаа (тонна)		Эһи аһы-лык (тонна)	
		тоһору мөх-инириһан	мөх-инириһан-най аһаһаах	көһө	иһи			1972 сыл	1973 сыл	График туһала	былаан	туһала	былаан	туһала	былаан	туһала	
Ленин	145	3	2	6	2	8495	8322	5142	3834	52,4	900	—	800	—	200	138	
Эрилин Эристин	493	—	10	9	12	11613	11291	7723	5570	47,2	1600	—	1300	—	400	187	
Калинин	98	—	—	1	4	3244	3154	2447	1155	26,9	500	—	500	—	200	91	
Кара Марке	116	—	—	—	—	3784	3738	1771	1425	34,7	550	—	500	—	200	72,5	
Субуруускай	698	4	8	9	27	18888	18290	14037	7767	43,1	2950	—	2000	—	500	113,5	
Оройуон үрдүнэн	1550	7	20	25	45	46024	44795	31197	19752	43,4	6500	—	5100	—	1500	602,0	

(Эһи аһылык бэлэһэ тыа хаһаайыстыбатын управлениетин сводкатынан ымыына).

БАРЫТ Н
СИТЭРЭН ТӨННҮӨХЛҮТ

Совхоз Кытаанахтаагын өдөлгөнөтүн 18 өтүүтүгара ууна 31 студенттар Поху үрөвөр өтүүтүгара. Билигин 150 тонна өтү избишти-бит. Манта күһүн ону, хөдүна баарынан хаар түһүөр дээрн өт-тоон, 200-түн тахса тоннаба тиэрдэргэ сөрүктанабыт. Бу үлэ-ни өр сылларга үлэлээбит, бирин-дээр таб. Сивцев П. Р. салайар. Билигин бу үрөххө 200 сүөһүнү кыстатарга анаан сана хотон уонна дьа тутабит. Бу үлэбитн-гэр ардахтаах күннэргэ сылда-быт уонна манта күһүн баста-бааннай үлэлиир дьону туруу-руохтут. Хотоммутун уонна дьа-битин эрдэ бүтөрөн харатын сы-баан, дьон, сүөһү сылаас-тык кыстыырын, гэрйин баран дойдубутугар төннөр саналлаах-пыт.

отделение ветеринарной
пуунун сэбидиссий.

Библиги отделениебыт дөйду сүһүүгэр 1400 тонна оттоһуох күүдүк. Аммаҥа 400 тоннаны кэбистэрибит диһибит. Оччотугар наада буоларбытыттан 1000 тонна көрүҥэ итэвэс буолар.

Бүтүн Союзтаары куотала-
һыгы бастаан СССР КК, ССРС
Министрларын Советын, ИСВКС
уонна ЫБСЛКС Кини Комитетын
Кыһыл Знамятынан наараада-
ланыы диэн — улахан чыас.
Итинник урук чыаска быһиги
республикабыт тиасибыттан
Субуруускай аатынан совет Кы-
таанахтаары отделеһытын рабо-
чайдара, нэһиллэк общественно-
һа сүрдээрин астымыттар уонна
итилиэхэ аппиэттаан обществен-
най суоһу кыстыгын атаарыта
бары тэрээһин үлэни тунсарар
дуулуһаллар.

Они баар-суух эрэллэх дэвмүү
Н. Р. Сизцев, В. К. Баралкин
Н. М. Нестеров ушма З. Н. Се-
ловьев итн дэвмү салгаан үлалт
тэлдэр. Отделениера 74 кибн
хоой оттоон 2560 цештери аз-
бестилэр. Кинилэртөн сорохтор
билигин да ходоунада сымдэлалар

Найилжик общественнай тариалэлэра оттообунга бэлэчэ нэжэнэ онордулар, 70 тарна бэлэчэнахтарын 90 тоннаан тэжэрдулар. Манна олохтоо орнэскулэ бэлэчэна (дирэктор В. П. Попов) ордул үчтэблэна көмэлэстэ. Эргэн тариалэтэ 200 центнер оту бэлэчэнагэ, билигин да якин киши оттуур.

Т нээгчид 70 тонна дийлэнхийг бэлэмнэхтээхтэр. Кийнхэр оту 80 тоннанан толорхогхын сөн. Кыгалахтар хомуйбут лабыгхларын бэйлэрин массынгаларын феряалары гута талан илэлэр. Бу оркула осо 70-я тонна кур дууданы муныарга бгдэлэллнар.

П. СКРЯБИН,
отделение управляющего.

Оройуон бааһыналарыгар күһүҥҥү хадысчалы хорутууга 19 трактор биир ара сменанан үлэһипир. Хаһаайыстыбалартан Эрдик Эристовун аатынан колхоз арыыыда чорбойон ийэр курдук. Манна түөрт трактор алгастынан 241 гектар сирэ хорутуллуна.

ӨЛГӨМ ҮҮТ
КҮРЭБЭР

Новосибирской уобалас «Первомайский» племенной заводун бастыг маньманысгата Елена Генриховна Фрезе ияары массманы-
дан мафын маастардарын быһыгы Бүтүн Союзтаагы конкурстар-
гар үрүт көмүс бириһин ыла. Бу киэстик биалар маньманы-
сты, ылаады көрүүнүстииһин
туһарын, мафын бастыг ымаа-
ларын ситиһиниэхтэни өлөхтөө-
түрүп, ынах ахсыттан сылта
5000 килограмм үтүү ман ылар.
Сигночка: Е. Г. Фрезе.

Үөрэн-көтөн туран

Эрлийг Эртийнх аятаар
содхон Хадардаагь бичгээдэтин
Кууһуа Саймыгын фермийн
маньнысыга М. В. Дычкооска
сүдүгү өр сымартан эбэх сү-
ратын бичрэг, хаһаайсыга
инниги үбэр маньнысыгтарын
кэскалэргэр кичрээр үдөг.

Н. ФЕДОРОВ,

БАЛАЖАН ҮЙҮН 1 КҮНҮНЭЭБИ ТУРУГУНАН КӨРДӨРҮҮЛЭРЭ

Салын өлүүтэ		Он ийнгэр кулун		Эт онгохуута (центнер)				Үүт валовой маа (центнер)				Биир фуражийн малтан маа (кг)				Үүтү государствоа агималаабын (центнер)				Эти государствоа агималаабын (центнер)			
1972	1973 с.	1972 с.	1973 с.	сал-лаагм билаан	туола	%	1972 с. ±	сал-лаагм билаан	туола	%	1972 с. ±	сал-лаагм билаан	туола	%	1972 с. ±	сал-лаагм билаан	туола	%	1972 с. ±	сал-лаагм билаан	туола	%	1972 с. ±
54	50	2	2	4500	1237	27,5	+258	11400	9356	82,1	+143	1450	1106	76,3	6505	7019	107,9	+247	1730	1030	59,5	+150	
70	52	4	—	7000	1820	26,0	+296	22000	21572	98,1	+3519	1550	1411	91,0	13930	17115	122,9	+4103	3080	1749	56,8	+362	
19	18	1	—	3200	660	30,0	+227	6100	5770	94,6	+1439	1400	899	64,2	3725	4171	112,1	+688	840	629	74,9	+200	
23	16	—	—	2100	332	15,8	—198	6100	3876	63,6	—1417	1450	716	49,4	3820	3657	95,7	—10	840	295	35,1	—89	
138	69	—	—	9960	2301	23,1	+342	25900	21274	82,0	+2893	1400	1109	79,2	18370	16894	92,0	+1726	4710	2264	48,1	+296	
304	205	7	2	25760	6350	24,6	+925	75500	61821	81,9	+6577	1455	1128	77,5	46350	49124	106,0	+6970	11500	5981	52,0	+876	

Бу күнлэртэ Москва радиота уонна спортбайыт бэчээт органнара үөрүүлэх сонуну тарбаттылар—көҕүл тустууга Иран столицата Тегеран куоракка балаһан ыйын 6 күнүгөр түмүктөмүт аан дөйду 1973 сыллаагы чемпионаттар ССРС сүүмэрдэчинит хамаандата кийбиһинээх ныйыны ситистэ. Билинч уон тустууктарбытыттан алтата кыһыл көмүс, үһс—үрүн көмүс, биһр тустуук—бөрүһс медаллары ыллалар. Советскай Союз хаһаанката атлеттартан мыйарынан чордойгон бастаата.

Аан дөйдута көҕүл тустууга быйылгы чемпионатка бастаабыттар ортолорутар биһини биһр дөйдулааххыт, Чурапчытаары спортбайыт оскуола уруксу интиллээччитэ, ССРС спордун үтүөлээх маастара, билигин Москвада Советскай Армияда сулууспалымы сымдаар Роман Дмитриев баара ордук үөрүүлээх.

Биллэрин курдук, билинч Ромаммыт—олимпийскай соннуулар чемпионнара, Европа

Бу күннэргэ Нальчик куоракка россиянай «Стартэка» ыччаттар ортолоругар биригдигээн уонна хампаанданан бастыыр ийик сүрэхтэһин буолан эста.

Эдэр бөбөстөр турнирларга бийлиги материял-өсүкүлөбүтүн бу саяс бугарын буран манна тренеринин улаан эрер 1972 сылга улааттарга Союз чемпионна, 62 кг түстүбүт маастарга кандидат Василий Константинов урум көмүс металы ыларга синаста.

Эмнэ интернат-оскуларид бэлчээрэм бүтээгдэв, онгоц илэ минна тренердир 1973 сымга уолаттарга российский «Спартакка» II, III кмэстэрдэх, 74 кг түстүбүт ! разрядтаах Архадий Софранов уошна бу оскула бийылгы выпускнига 1972 сымга иччигтарга республика чемпионо, 57 кг түстүбүт I разрядтаах Илон Нусс-түгөө боронгона металынэн каварздалаиннылар.

Кинилэр үһүөн «Спартак» Кийи Советын чемпионатыгар кытыахтаах Россия сүүмүр-дөминит тамаандатын састаа-бытар күүлэйдиллэннэлэр.

СОФИЯ. Балаган ийин 4 күнүз. ФИДЕ президенти Маис Миле Болгария «Труд» дин кадымгылар манлык интер-венту бизде.

Саахыманка аан дойду үр-
түнэн бастамыр иһин күрэхтэ-
ниилэр сана быраабылаларын
Кельсини куоракка баллдан
айан бүтөнүгэр буолар Аан
дойдутаабы саахымат федера-
циятын конгресһыгар дьүүл-
рүһүннүт.

Билигин саяхымакка зам
ойду чейнионун атын был-
набы устуу сым буола-буола
агытталар. Ити болдьору үһүн
тең сароохтор мөккүһүттэр.

тартан ырыаарынан көрбөйгөн
бастаата.

Ан дайдуа кыгул тустууга быйылгы чемпионатка бастабыттар ортолоругар билиги биир дойдулаахын, Чурапчытаары спорттивной оскуола урукку интелдэччигэ, ССРС спордун үтүөлээх мастара, билигин Москвага Советская Армияга сулууспалыы еылдыар Роман Дмитриев баара оонук үбүгүдээх.

Бидлэрин курдук, бийшги Ромаммат — олимпийскай сон-нуулар чемпионоара, Еуропа

чемпиона, СССР туурт тогуздах чемпион. Кини урукчу оттуур аан дайду тугундунгтар үстө кыттын үрүк көмүс уонна боруонса медаллары ылабыта. Онон айыалгы чемпионатка бастаан үтүөлөөх маастар 48 килограмма мйаа-һыппинаахтарга аан дайдууа самай куустээрин көрдөрдө, өртөн ыла дьулуһсунт баа са-нааттын толордо. Түмүктөөн эт-тэххэ, Роман Дмитриев көмүу түстүүгэ саамай чөлөөки мйааһыппинаахтарга аан дайду саамай үрүк титулларын ба-рылларын ыла.

Уолбуутугар, үрдүк кыластаах спортеменна, өссө чавылхай ситиһилиэри бичарабыт.

Балаган иймн 15—16 күнээрйгэр Орджоникидзевский оройуон киинигэр Некрасовский бөһүөлэгэр мытыллар Советский Союз Геройа Ф. Охлопков аатынан бирини ийни ирскэ уонда «Кыым» хаһыат бириниигэр эстафетага кыта 11 кийиттэн састаантлах билиги оройуонмут сүүмэрдөмүт хаһаардаа. Сала.

Кинилер истаригяр спорт ветеранинара республика кудстаз сүүрүгэ Хайхасст орто оскуолатын интернатын иштөөчигэ Афансей Имарнонов, Эрилик Эрестини аатынан келүөз Ха-Бахсытаады бэригээтэтин ветеринарнай ыраа хайыһарга СРС споздун маастарыгар кандидат Алексей Евграфов. Ди-ринг орто оскуолатын физкультураа учууталлара Иван Заха-ров төһүн Егор Лычковский бааллар.

Чулуу суурүктөр бу күрөхтөнчилеригэр Диринг орто окуулатын X кылааһын үөрэнэччилэ Кирилл Монастырев, Батылаах орто окуулатын X кылааһын үөрэнэччилэ Ольга Янышева, о.д.а. 17—20 саастаах эдэр спортсменнар кытылаллар.

Хамлаанда бйринхтөөх минэстад тиксэр баралах аттани
С. РОМАНОВ

ХАРАХ УОННА ТӨБӨ ЫАРЫЫТА

Сорох дьон тоёо маалдыкты
ачыккы кэртэргэн динлэр. О
хайдэый? Уонна, уонсайынан
лараы хайдах харыстылахха? Ма
ннаха иппиэти уонна сүбэлэри
ОСТА корреспонденыгыр. Гельм
гольд ээтинэн Москвагалары хара
рах ыарыылалары наунай-чин
чирэ институтугар биэртилэр.

Биллэрийн курдук, харах -- үзүгү оптический аппарат. Тулалыг эйгэйн ырылхайдыг көрөгө предметтэргэн тайбыг сырдыг сардангалара "харах оптический систематыгэр тохутгаланан баран киян сырдыгы билэр бүрүөтүгэр түмсэллэрэ наада. Ирлэххара кырады буолуута сардангалара харах сырдыгы билэр бүрүөтүгүнүннигэр, оттон харалдан буолууга -- нинигэр тайа түмсэллэр. Ошон чуолкайа суохтуг, бөлөөр-хойдук көрүлэр. Тугу эмс көрөгө кыгмы сатымьга рбэтэр ааргар кинитэни, хайматы, чабы утарга кинини харахха олус чаһаһаһага тийийилэр.

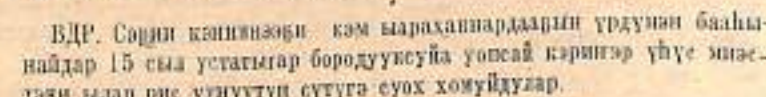
Ити барьта тобену марьтан-
нараман сон. Үчүтэй да харах
хрусталига сааһыран бетэххэ
байтани нүмэгэни сүтэрэн, оноо

көрүү мөлтүүр. Дээ бу кынаттан көрүүнү көйнөрөр, аталарын күрдүк, коррекциялан биэрер ачкымы суруттаран катыахха чаата.

Ити эрээри, хомойуох иһин, тогтору эмнэ буолалчы. Ол дьон табаарыстарыттан, аймахтарыттан ылан, ону тэнэ аһекаттан рещебо суох атыылаһан түбүһүнэ ачыккыны көтөлөрүттөн тахсар. Ачыккыны көтөртөн бэйэни сөччөтө суохтук чувствуйдуур, сыллаһар буоллааха бинтэр төбө маадыар түбүлэтэтигэр ачыккыны бэрбизиркэлэтэ, таастарын уларыттары утаныппакка харах ырайыгар барылаахтаах.

Сүбэе каллэхха, бастатан, үлэинир минэстэ биир тэнттик сярэ дэтиллэбыт уениэ соң сырдык буолуохтаах. Аһара сырдык, итэ-вэс сырдык тэнт, эмнэ буорту-лаабын өйдүүххэ. Молтох уоттаах дьинэрэ остуолга өлөрөн үлэинирэ тимир халбаактаах 60 ватт күүс-төөх лампочканы холбуохха.

Дыңа иһа тоһа сырдык буолара
истианалара хайдах өтүнөөбүттэн
тутулуктаах. Онуоха сырдык-
аратас, сырдык-халлаан куора

Синчөккә: Хатый провинциятыгар рини астаалхын.

САНТЬЯГО. (ССТА). Балабан
ийн 11 жүжүгэр Чилига республика
сокуонийа правительство-
ын утары байыаннай өрө түрүү
күөдүйөн тарыста. Байыаннай-
дар президент Сальвадор Альенде
отставкара тахсарын хөдүүдү-
лар.

Правительствоны өйүүр радиостанциянан С. Альянде тыл этте. Кини тугу да карайбакка турар демократическай режими көмүскөм даян иштининерде. Президент бары үхөлөөн иштилөөччилери сөкүоннай конституционнай түтүлү харыстыыр туһулар предпийителери былдаян иларга ынтырда. Правительствоны сөрүнуулаахтык өйүүр туһунан нөсүт соморолонуугун бары шийтиятара сайыбыланынча өнөрдулар.

Өрө турааччылар радиостанцияларынан бары государственной уюна эаһымнай компанияларга бэрт түтүгөннөк бары

радионан биринилари уонна хан-
нык бадарар радионан сибээстэ-
һинни, ону таһа тас дойдуларга
кытары телеграбиянан итэһини
телефонунан сибээһи быһарга
бирникэс бэриһиннэ. Дойду аэро-
порттаа сабыдыллылар.

НЬЮ-ЙОРК. (ССТА). Информационнай агентстволар корреспондентнара Сантьяготтан билдирэлэринин, сабиланциллах күүстэр үе бинстэрин командующайдара хунта таршинилар уонна сүүрүө түөрт чаас иһинэн республика президең Сальвадор Альенде отставкага тахсарын модьуйдулар. Байминнайдар сайбылманналарыгар этиллэр: «Норуот сөмбөлөөһүтүн кытары сибээстөөх бачаат, радио уонна телевидение бэйэлэрин биэринилэрин тохтотуох тустаахтар. Ону истибэт түбэтэтигэр үрүсхалланыахтара. Олох-төөхтөр дьыалариттен тахсын суохтаахтар».

ойдуур дөбөг, Куннээх эрэ күн-
нэ, ордух сааз, көрөр тузары
хаар уонна элгөн күн сардангала-
ра сардана мариыта дээни үс-
кэттэхтэрин сөп хэмнэрингэр, хара
ачыны туһалаах.

Харахха олус сэргээхтэйг
сыйманиаахха. Киннэхэ тыра
да сүүл түбшнэ дээнкэр бү-
рүтүн бургуулангытыгар, ошно
илинтэн микроб умзылангыт-
тан дээнкэр бүрүе ааһырышты-
гар, түмүтэр харах эргэлзэниити-
гэр тизэрдэн сон.

Эми далайдайдык туттууттан харады сиетин тахсар. Ошон ку- туллуухтаах эми тахчы кинитин итэбайын эра бараң харахха ку- ттохха.

Редактор А. Е. ЧИЧИГИНАРОВ

Үерэх өройуоннаады отдела
уонна учууталлар профсоюз-
тарын райкома, Чурапчы арыс
кыдаастах оскуоланын кол-
лектива учууталларта Софре-
нова Ефодия Кириковнада
уонна Илларионова Ефедия
Кириковнада кинилэр тап-
тылы ийэлээ.

**СОФРОНОВА ЕКАТЕРИНА
ВАСИЛЬЕВНА**
олбүүттэн дийрхнэе куруту-
йалдариң билдэрэлдэр.

Таштыр илэбит, эбэбит,
аймакхыт
СОФРОНОВА ЕКАТЕРИНА
ВАСИЛЬВНА

уһун, ыарахал саарыы кэ-
нигээн бу ый 10 күнүгэр эл-
бүтүн бөкүөннүк бары биллэр
дьонноругар, таһаарыстарыгар
курутууһун туран иһитиннэрэ-
бит.

Сизэннэрэ, ёёолоро,
нутуутгэрэ, аймахгари.

БИНИГИ ААДЫРЫСПЫТ: почтой индекс 678700, Чурапчы с. Карл Маркс
л. 12. ТЕЛЕФОННАРБЫТ: редактор— 9-13-95, редакторы солбуйааччы, эспизт-
секретарь—9-14-95, отделлар— 9-14-95, уопсай—9-15-05.

«Сага олох» («Новая жизнь») — орган Чурапчинского райкома КПСС и районного Совета депутатов трудящихся Якутской АССР